

Aktive participier i russisk

Præsens participium aktiv

Dannelse: til præsensstammen af *imperfektive verber* tilføjes –**ущ** (e-bøjningsverber) eller –**ащ** (и-bøjningsverber) + adjektivisk endelse. Trykket er det samme som i 1. person præsens.

Eksempler:

infinitiv	præsensstamme	Participium	betydning
вести	вед-	веду <u>щ</u> -ий	førende, ledende; som fører, leder
писать	пиш-	пишу <u>щ</u> -ий	skrivende; som skriver
учиться	уч-	уча <u>щ</u> -ийся*	som studerer, elev, kursist
лежать	леж-	лежа <u>щ</u> -ий	liggende, som ligger ned
играть	играј-	игра <u>ющ</u> -ий **	spillende, legende; som spiller, leger
говорить	говорј-	говоря <u>щ</u> -ий**	talende; som taler

* Hvis participiet dannes af et reflexivt verbum, tilføjes –**ся**. Også selvom formen måtte ende på vokal: выдающийся, выдающегося, выдающимся – fremragende, ”outstanding”

** til præsensstammens –**ј** føjes –**ущ** eller –**ащ**. Efterfølgende skrives **ј + у** eller **ј + а** sammen til **ю / я**.

Brug:

– attributivisk:

Играющий трéнер
Spillende træner

– eksplikativ (appositionel):

Футболист, **играющий** в клубе «Барселóна»
Fodboldspiller, der spiller for FCB

Participierne kan ligesom adjektiver bøjes i køn, tal og kasus:

Я зная футболиста, играющего в клубе «Барселóна»
Jeg kender en fodboldspiller, der spiller for FCB

Læg mærke til, at der er *kongruens* mellem substantivet og participiet. I ovenstående eksempel står substantivet og participiet i samme køn, tal og kasus, her i maskulinum, singularis, akkusativ (her dss. genitiv). Eksemplet kan parafraseres til en tungere stil, der illustrerer kongruensen:

Я зная играющего в клубе «Барселóна» футболиста
Jeg kender en i FCB spillende spiller

Præteritum participium aktiv

Dannelse: til infinitivstammen af *perfektive eller imperfektive verber* tilføjes **–вш** + adjektivisk endelse. Hvis participiet dannes af et refleksivt verbum, tilføjes **–ся**. Også selvom formen måtte ende på vokal. Trykket er det samme som i infinitiv.

Eksempler:

Infinitiv	infinitivstamme	participium	betydning
остаться	оста-	оставшийся	tiloversbleven, resterende; som er blevet tilbage / til overs
писать	писа-	писавший	som skrev
сидеть	сиде-	сидевший	som sad
опоздать	опозда-	Опоздавший	forsinket; som er kommet for sent

Uregelmæssige er formerne, der dannes af verbet **идти** og afledninger heraf:

Infinitiv	participium	betydning
уйти	ушедший	som er gået sin vej; forgangen (om år)
сойти	сошедший	som er gået ned, væk fra, ud fra

Brug: samme som præsens participium aktiv blot med den nuance, at den handling, participiet beskriver, foregår (foregik) i fortiden:

Я знаю футболиста, игравшего в клубе «Барселона»
Jeg kender en fodboldspiller, der spillede for FCB

– attributivisk:

Пентагон сбил сошедший с орбиты спутник-шпион
”Pentagon har nedskudt en spionsatellit, der var kommet ud af kredsløb”
(Ordret: *”Pentagon har nedskudt en ud af kredsløb kommet satellit”*)

Я [...] прислушивался, что ещё замыслили против меня сидевшие позади мальчики (Zoščenko).
”Jeg [...] prøvede at finde ud af, hvad drengene, der sad bagved, havde hittet på i mod mig.

– eksplikativ (appositionel):

Шпион, ушедший по-английски
”Spionen, der forsvandt uden et ord til afsked”

Он наконец-то увидел ученика, опоздавшего к началу урока
”Endelig fik han øje på eleven, der var kommet for sent til timen”

Læg mærke til, at substantivet og participiet kongruerer, dvs. står i sammen køn, tal og kasus.